

Κεφάλαιο 11 | Ενότητες 11.1-11.2

- Από τον αντιπραγματισμό στην κοινωνία του χρήματος
 - Το χρήμα

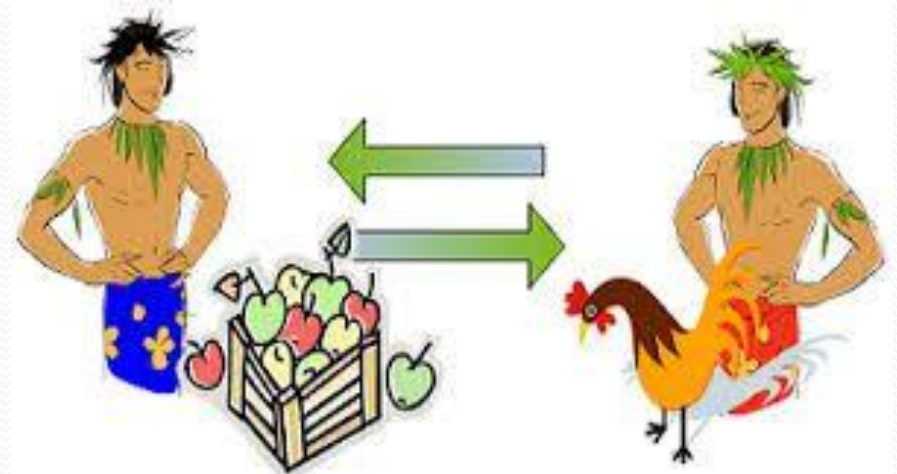
Βίντεο: Η ιστορία του χρήματος

<https://www.youtube.com/watch?v=TNjNaULISGs>

Παραδοσιακές, αγροτικές κοινωνίες

- Η ανταλλαγή των αγαθών γινόταν χωρίς μεσολάβηση χρήματος
- Αυτό λέγεται **ΑΝΤΙΠΡΑΓΜΑΤΙΣΜΟΣ** (ανταλλαγή πράγματος με κάποιο άλλο πράγμα)
- Π.χ. ανταλλαγή ρυζιού με ρύζι, σιταριού με τυρί κλπ.
- Πρόβλημα: σύμπτωση των επιθυμιών των ανθρώπων. (π.χ. αν δεν ήθελε κάποιος το προϊόν ή την ποσότητα που προσέφερε ο άλλος για ανταλλαγή);
- Γι' αυτό εφευρέθηκε το **χρήμα**

Υπάρχει σήμερα αντιπραγματισμός;

- Υπάρχει ακόμα και σήμερα:
- Α. Σε κοινωνίες που παραμένουν παραδοσιακές
- Β. Σε ανεπτυγμένες κοινωνίες, ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσης, σε περιορισμένη κλίμακα

Το χρήμα άλλαξε την οικονομία

- Αύξησε το εμπόριο και τις συναλλαγές
- Αύξησε την οικονομία
- Τι χρησιμοποιήθηκε κατά καιρούς ως χρήμα:

Διάφορα προϊόντα

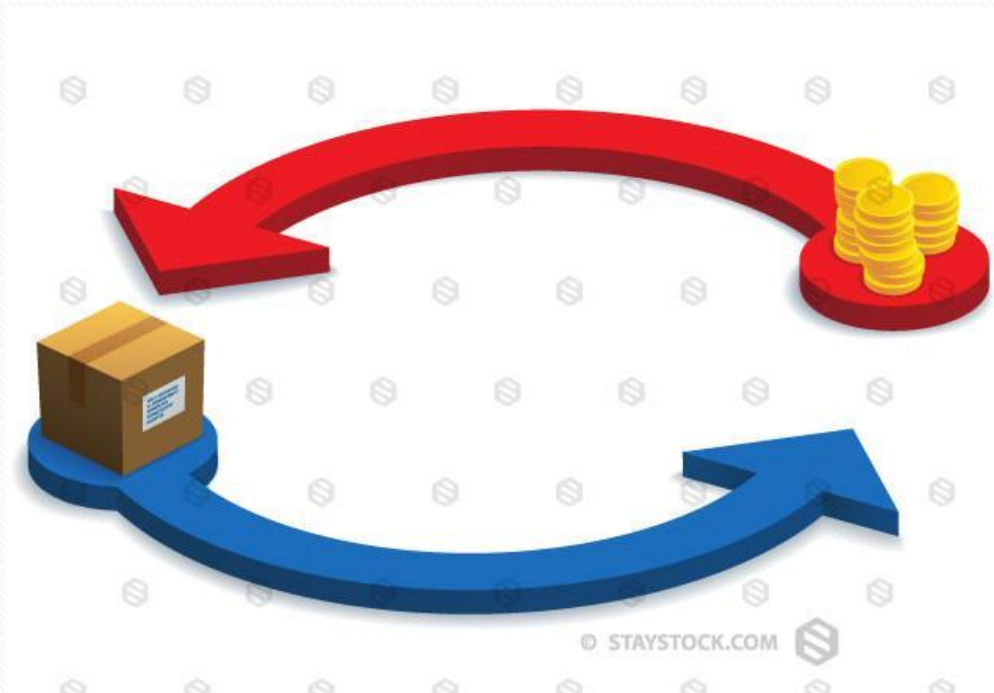
Σιτάρι

Μέταλλα

Φτερά

Δέρματα

Άνθρωποι!!!

Το αυθεντικό (μεταλλικό) νόμισμα

- Από ήλεκτρο, άργυρο, χρυσό
- Μεγαλύτερη διεύρυνση εμπορίου και συναλλαγών
- Κάποιες κοινωνίες που χρησιμοποιούν το χρήμα, αναπτύσσονται και υπερισχύουν έναντι των άλλων που

Το νόμισμα συμβόλιζε και την κυριαρχία ενός βασιλιά – όπου γινόταν αποδεκτό, αναγνωριζόταν η δύναμη και η εξουσία του. Γι' αυτό σε μία όψη του συχνά απεικονιζόταν ο ίδιος ο βασιλιάς

Τι έφερε το χρήμα

- Αύξηση συναλλαγών και εμπορίου
- Αύξηση του καταμερισμού εργασίας (= με το χρήμα μπορώ να αγοράσω πράγματα που δεν μπορώ να φτιάξω, άρα εξειδικεύομαι σε ένα πράγμα και δεν χρειάζεται να ξέρω π.χ. να παράγω γεωργικά προϊόντα, να φτιάχνω ρούχα ή να χτίζω το σπίτι μου)
- Δυνατότητα αποταμίευσης και συσσώρευσης πλούτου (χωρίς το χρήμα δεν μπορούσα π.χ. να αποθηκεύω προϊόντα που αντάλλασσα για πολύ καιρό)

Αγορά και πόλις

- Ο χώρος συνάντησης των πολιτών (αρχ. Αγορά, ρωμ. Forum)
- Στην αγορά γίνονται **αγοραπωλησίες** (όπου ανταλλάσσονται αγαθά με χρήμα)
- Η **πόλις** και η αγορά της γίνονται το κέντρο της οικονομίας

ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ

Προμηθεύεται
αγαθά

Δίνει χρήμα

ΠΩΛΗΤΗΣ

Προσφέρει
αγαθά

Παίρνει χρήμα

Ορισμός του χρήματος

Χρήμα είναι οτιδήποτε γίνεται αποδεκτό
ως:

Μέσο ανταλλαγής
αγαθών

Μέσο μέτρησης
της ανταλλακτικής
αξίας των άλλων
αγαθών

Ποιος μπορεί να εκδώσει χρήμα;

- Παλαιότερα, ιδιωτικές τράπεζες που το Κράτος τους είχε δώσει το εκδοτικό προνόμιο
- Αργότερα, μόνο το Κράτος (Η Κεντρική Τράπεζα του Κράτους: στην Ελλάδα: Τράπεζα της Ελλάδος)
- Πλέον, στη ζώνη του Ευρώ:

**Ευρωπαϊκή Κεντρική
Τράπεζα**

Λειτουργίες του χρήματος

Μέτρο αξίας
αγαθών και
υπηρεσιών

Μέσο
πληρωμών

Μέσο
αποταμίευσης

Ιδιότητες του χρήματος

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΟ ΜΕΣΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

- Δεν μπορούμε να αρνηθούμε να πάρουμε ή να δώσουμε χρήμα στις συναλλαγές

ΥΠΑΡΞΗ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΩΝ και ΥΠΟΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΩΝ

- Για ευκολότερη χρήση
- Υποπολλαπλάσιο: π.χ. όλα τα κέρματα κάτω από 1 €
- Πολλαπλάσιο: όλα τα κέρματα και χαρτονομίσματα από 2 € και πάνω

ΜΗ ΓΡΗΓΟΡΑ ΦΥΣΙΚΗ ΦΘΟΡΑ

- Ανθεκτικό υλικό κατασκευής, ώστε να μην καταστρέφεται και φθείρεται εύκολα.

Σύγχρονες μορφές χρήματος

- Μεταλλικό χρήμα
- Χαρτονόμισμα
- Συναλλαγματική
- Επιταγή
- Πλαστικό χρήμα:
πιστωτικές, χρεωστικές,
προπληρωμένες κάρτες

Μεταλλικό χρήμα (νομίσματα)

- Στην αρχή από πολύτιμα μέταλλα
- Σήμερα το νόμισμα έχει ως υλικό συνήθως μικρότερη αξία από την αξία που γράφεται πάνω στο νόμισμα

Χαρτονομίσματα (τραπεζογραμμάτια)

- Αντιπροσωπεύουν συνήθως μεγαλύτερη αξία σε χρήμα
- Τυπώνονται σε ειδικό χαρτί με ειδικές προδιαγραφές ασφαλείας για να μην παραχαραχθούν.

Πλαστικό χρήμα: Πιστωτική κάρτα

- Credit Card
- Εκδίδεται από την τράπεζα.
- Χρησιμοποιώντας την σε ένα κατάστημα, δεν πληρώνω στο κατάστημα, αλλά αργότερα στην τράπεζα, όλες τις δαπάνες που έκανα με την κάρτα, συνολικά ή σε δόσεις
- Χρειάζεται προσοχή για να ελέγχουμε τις δαπάνες μας

Πλαστικό χρήμα: Χρεωστική κάρτα

- Debit Card
- Εκδίδεται από την τράπεζα.
- Χρησιμοποιώντας την σε ένα κατάστημα, δεν πληρώνω στο κατάστημα, **αλλά χρεώνεται αυτόματα ο λογαριασμός που έχω στην τράπεζα που μου έβγαλε την κάρτα**
- Χρειάζεται προσοχή για να ελέγχουμε τις δαπάνες μας

Πλαστικό χρήμα: Προπληρωμένη κάρτα

- Pre-paid Card
- Εκδίδεται από την τράπεζα.
- Για να τη χρησιμοποιήσω πρέπει να τη «φορτίσω» στην τράπεζα με ένα συγκεκριμένο συνήθως μικρό ποσό. Μέχρι αυτό το ποσό που έχω μέσα μπορώ να πληρώσω.
- Χρήσιμη για ηλεκτρονικές αγορές (φορτίζω π.χ. μόνο με το ποσό που θέλω να πληρώσω και έτσι αποφεύγω να πέσω «θύμα» χάκερ)

Επιταγή

- Η τράπεζα μου δίνει μπλοκ επιταγών
- Με την επιταγή, αντί να πληρώσω, **δίνω εντολή στην τράπεζα να πληρώσει αυτόν που έχει την επιταγή σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία**
- Εκείνη την ημερομηνία αυτός που έχει την επιταγή (ο κομνιστής) πάει στην τράπεζα με την επιταγή για να πληρωθεί.
- πρέπει να έχω φροντίσει εκείνη τη μέρα ο τραπεζικός λογαριασμός μου να έχει τα χρήματα, αλλιώς η επιταγή λέγεται ακάλυπτη.
- Σε περίπτωση ακάλυπτης επιταγής, ο άλλος μπορεί να με «κυνηγήσει» δικαστικά

ΑΡΧΗΦΟΡΟΣ ΕΠΙΤΑΓΗΣ

Ιεράπετρα 14/2/2004

€ 16.255,97

ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΕΛΠΙΔΑ Α.Ε. - ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ

ΕΥΡΩ # Δέκα Έξι Χιλιάδες Εννιακόσια Πενήντα Έξι Ευρώ και Εννεήντα Επτά Λεπτά Μόνο #

ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΜΟΥ

Αλέξανδρος Σοτηρόπουλος
Υπεύθυνος Internet - soti@vintros.gr
ΑΦΜ 555223991 - Κεντρικό Ιεράπετρας
Κρήτης - Τηλ 28420 89970 - fax
28420 89970 - email
vintros@vintros.gr

Συναλλαγματική

- Μοιάζει με την επιταγή, μπορώ κι αυτήν να την πληρώσω στην τράπεζα, αλλά δεν την εκδίδει η τράπεζα. Μπορώ να βρω συναλλαγματικές σε ένα βιβλιοπωλείο.
- Παλιότερα τη χρησιμοποιούσαν περισσότερο, τώρα πια έχει περιοριστεί.
- Π.χ. αγοράζω κάτι με δόσεις. Υπογράφω συναλλαγματικές ότι σε κάποιες συγκεκριμένες ημερομηνίες θα πληρώνω τις δόσεις. Ο πωλητής εισπράττει από την τράπεζα τη δόση και επιστρέφει τη συναλλαγματική. Όταν εξοφλήσω όλο το ποσό, εκείνος επιστρέφει και την τελευταία.

Λήξη την.....	20.....	Συναλλαγματική ΕΥΡΩ	
Την.....	20.....	πληρώστε με την παρούσα μόνη συναλλαγματική σε	(ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ)
διαταγή.....			
και στο Κατάστημα.....	της.....		(ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ)
		το ποσό των ΕΥΡΩ	
Προς.....	Δεκτή.....	20.....	20.....
	(ΤΟΠΟΣ - ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ)	(ΤΟΠΟΣ - ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ)	(ΤΟΠΟΣ - ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ)
Όνομα πατέρα ή συζύγου.....			Ο εκδότης
Οδός.....	αριθ.....		
Ταχ. Κωδ.....	Πόλη.....		Τριτεγγνώμαι υπέρ τ.....
Α.Φ.Μ.....	Αρ. Ταυτ.....		(ΥΠΟΓΡΑΦΗ - ΣΦΡΑΓΙΔΑ)
(ΓΙΑ ΟΣΟΥΣ ΕΧΟΥΝ Α.Φ.Μ.)	(ΓΙΑ ΟΣΟΥΣ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ Α.Φ.Μ.)	(ΥΠΟΓΡΑΦΗ - ΣΦΡΑΓΙΔΑ)	(ΥΠΟΓΡΑΦΗ)
			(ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ - ΕΠΩΝΥΜΙΑ)

ΟΗ ΚΑΤΩΤΕΡΟ ΛΕΥΚΗ ΛΟΡΙΔΑ ΝΑ ΔΙΑΤΗΡΕΙΤΑΙ ΚΑΘΑΡΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΘΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗ